

Sygnatura akt *II AKa 148/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Krystyna Mielczarek (spr.)

Sędziowie: SA Krzysztof Eichstaedt

SO del. Sławomir Lerman

Protokolant: st. sekr. sąd. Łukasz Szymczyk

przy udziale K. G., prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Łodzi

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r.

sprawy

R. W.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk; art. 286 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk; art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego T. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 31 marca 2015 r., sygn. akt IV K 42/15

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżyciela posiłkowego T. J. na rzecz Skarbu Państwa 260 (dwieście sześćdziesiąt) zł kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

SSA Krzysztof Eichstaedt SSA Krystyna Mielczarek SSO del. Sławomir Lerman

Sygn. akt II AKa 148/15

UZASADNIENIE

R. W. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 24 października 2011 roku w W. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) Bank S.A. z siedzibą w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 285.000,00 złotych, stanowiących kwotę kredytu przyznanego na podstawie umowy nr (...), poprzez wprowadzenie w błąd uprawnionych pracowników banku, co do sytuacji majątkowej oraz zamiaru wywiązania się z zawartej umowy, w ten sposób, że w toku ubiegania się o udzielenie kredytu przedstawił dokumenty w postaci pełnomocnictwa małżonki A. W., zgody na weryfikację danych A. W. oraz deklaracji o wyrażeniu zgody A. W. na ustanowienie zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości stanowiącej jej współwłasność, na których podrobił podpis współmałżonki A. W.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

II. dniu 11 października 2012 roku w P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził T. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 150.000,00 złotych w ten sposób, że przed zawarciem umowy pożyczki przedstawił mu podrobione oświadczenie małżonki A. W. o tym, iż posiada ona wiedzę i wyraża ona zgodę na zawarcie umowy pożyczki takiej kwoty, wprowadzając w błąd pożyczkodawcę co do swojej sytuacji rodzinnej i majątkowej oraz zamiaru wywiązania się z zawartej umowy, czym działał na szkodę wymienionego pokrzywdzonego, tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

III. w dniu 18 lutego 2013 roku w P., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził T. J. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 210.000,00 złotych w ten sposób, że przed zawarciem umowy pożyczki przedstawił mu podrobione oświadczenie małżonki A. W. o tym, iż posiada ona wiedzę i wyraża zgodę na zawarcie umowy pożyczki takiej kwoty, wprowadzając w błąd pożyczkodawcę co do swojej sytuacji rodzinnej i majątkowej oraz zamiaru wywiązania się z zawartej umowy, czym działał na szkodę wymienionego pokrzywdzonego, tj. o czyn z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk (akt oskarżenia - t.II, k.231-232).

Wyrokiem z dnia 31 marca 2015r. w sprawie o sygn. akt IV K 42/15 Sąd Okręgowy w Łodzi w pkt 1 powyższego orzeczenia uznał oskarżonego R. W. za winnego dokonania czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W pkt 2 powyższego orzeczenia sąd uznał oskarżonego za winnego dokonania czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia i za to na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, natomiast w pkt 3 wyroku uznając R. W. za winnego dokonania czynu zarzucanego mu w punkcie III aktu oskarżenia wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone w punktach 1, 2 i 3 wyroku kary pozbawienia wolności sąd I instancji połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby (pkt 4 i 5 wyroku).

W pkt 6 rozstrzygnięcia, sąd orzekł o kosztach postępowania (wyrok k.293-296).

Od powyższego wyroku apelację wywiódł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego T. J., zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej wymiaru kar jednostkowych, wymiaru kary łącznej oraz zastosowania środka probacyjnego.

Skarżący zarzucił powyższemu rozstrzygnięciu na podstawie art. 438 pkt 4 kpk rażącą niewspółmierność kar jednostkowych za czyny przypisane oskarżonemu R. W. w pkt 2 i w pkt 3 wyroku, jak również rażącą niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 4 wyroku oraz niesłuszne zastosowanie środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia jej wykonania, orzeczonego w pkt 5 zaskarżonego wyroku.

W konkluzji skarżący wniósł alternatywnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łodzi do ponownego rozpoznania bądź o jego zmianę poprzez:

- podwyższenie wymiaru kary jednostkowej pozbawienia wolności orzeczonej za czyn opisany w pkt II aktu oskarżenia, a przypisany oskarżonemu w pkt 2 wyroku do 1 roku pozbawienia wolności;

- podwyższenie wymiaru kary jednostkowej pozbawienia wolności orzeczonej za czyn opisany w pkt III aktu oskarżenia, a przypisany oskarżonemu w pkt 3 wyroku do 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- podwyższenie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego w pkt 4 wyroku do 3 lat, a także uchylenie zastosowania wobec oskarżonego środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej (apelacja - k.319-323).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego jest niezasadna.

Wbrew zarzutom i wywodom zawartym we wniesionym środku odwoławczym, sąd I instancji nie dopuścił się obrazy rażącej niewspółmierności kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 kpk.

Tym samym nie było podstaw do uchylenia bądź modyfikacji zaskarżonego orzeczenia w sposób postulowany przez autora apelacji.

Wyrok w rozpoznawanej sprawie zapadł w wyniku uwzględnienia przez sąd meriti wniosku oskarżyciela publicznego złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk. Podkreślić wypada, iż sąd I instancji będąc związany treścią uzgodnień poczynionych pomiędzy oskarżonym i prokuratorem, nie może wydać innego wyroku niż skazujący i orzec innej kary lub środka karnego od uzgodnionych przez strony. Tego rodzaju wniosek jest zatem w tym sensie wiążący dla sądu, że potrzeba dokonania zmiany w jego treści wymaga udziału stron bądź skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych.

Zakwestionowane w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie w zakresie wymiaru zarówno kar jednostkowych, jak i kary łącznej za popełnienie czynów wskazanych w akcie oskarżenia z warunkowym zawieszeniem jej wykonania - uzgodnione uprzednio między oskarżonym R. W. i prokuratorem - było znane wszystkim stronom postępowania, w tym również oskarżycielowi posiłkowemu T. J. i jego pełnomocnikowi, który na posiedzeniu poprzedzającym wydanie zakwestionowanego wyroku, przyłączył się do stanowiska oskarżyciela publicznego popierającego wniosek o dobrowolne poddanie się oskarżonego karze.

Podkreślić przy tym należy, że oskarżony może skorzystać z dobrodziejstwa instytucji wskazanej w art. 335 § 1 kpk, w sytuacji gdy zachodzi pomyślna prognoza w stosunku do jego osoby, zaś wykładnia tego przepisu wskazuje, że chodzi tutaj o postawę oskarżonego po popełnieniu przestępstwa, ściśle łączącą się z celami postępowania karnego o których mowa w art. 2 § 1 kpk.

Stwierdzenie, iż postawa oskarżonego wskazuje na osiągnięcie celów postępowania karnego mimo nieprzeprowadzenia rozprawy, wymaga w szczególności rozważenia przez sąd w świetle materiału dowodowego stosunku oskarżonego do popełnionego czynu i osoby pokrzywdzonej, co sąd I instancji niewątpliwie uczynił słusznie podnosząc, iż w niniejszej sprawie zaistniały wszystkie przesłanki o jakich mowa w art. 335 § 1 kpk.

Istotnego znaczenia w tym kontekście nabiera również trafny dobór środków przewidzianych w prawie karnym tak, aby osiągnięte zostały zadania postępowania nie tylko w zwalczaniu przestępstw, lecz również w zapobieganiu im oraz w umacnianiu poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego (vide : wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 listopada 2012r., sygn. akt II AKa 324/12, LEX nr 1238679). Odpowiedni dobór środków karnych ma przy tym służyć realizacji postulatu, aby nikt winny popełnieniu przestępstwa nie poniósł odpowiedzialności karnej zarówno w większym, jak i mniejszym stopniu, niż na to zasłużył.

Z treści zarzutów apelacyjnych wynika, że wyrok sądu I instancji w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze jest - w ocenie ich autora - rażąco łagodny.

Owa rażąca niewspółmierność wymierzonych oskarżonemu kar jednostkowych pozbawienia wolności, jak i kary łącznej orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jest - zdaniem skarżącego - skutkiem niedostatecznego uwzględnienia przez sąd okoliczności obciążających oskarżonego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy nie uwzględnia ona w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych.

Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest zatem spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną, a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985 r., V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2007 r., SNO 75/07, Lex nr 569073).

Zatem na gruncie wskazanego przez autora apelacji art. 438 pkt 4 kpk, nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - "rażąco" niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1994 r., II KRN 189/94, Prok. i Pr. 1995/5/18).

Niewątpliwie orzeczone wobec R. W. kary jednostkowe mieszczą się w granicach ustawowego zagrożenia, a sąd meriti orzekając o ich wymiarze, jak i o wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności i zastosowaniu środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia jej wykonania, miał w polu widzenia wszystkie istotne dla wymiaru kary okoliczności, czemu dał wyraz w uzasadnieniu zakwestionowanego wyroku.

W prawidłowy sposób ustalił bowiem katalog okoliczności zarówno obciążających oskarżonego, jak i łagodzących nadając im odpowiednie znaczenie.

Wskazał, że na niekorzyść oskarżonego przemawiała jego wcześniejsza karalność, działanie z chęci osiągnięcia korzyści majątkowej, jak i działanie z premedytacją.

Wśród okoliczności, które należało uznać za łagodzące dla wymiaru kary, sąd wymienił styl życia oskarżonego R. W. przed popełnieniem przez niego czynów zabronionych, związek przedmiotowo-podmiotowy między poszczególnymi czynami, działanie w stosunkowo niedługim okresie czasu, jak również wyrażoną przez oskarżonego skruchę i wolę uregulowania ciążyących na nim należności.

Zakwestionowane przez skarżącego rozstrzygnięcie nie wskazuje aby znaczenie powyższych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego i tych świadczących przeciwko niemu, sąd meriti oceniał różną miarą.

Oskarżony R. W., co także warto podkreślić, nie utrudniał prowadzonego postępowania, od pierwszego przesłuchania przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i wyjaśnił okoliczności istotne dla ustalenia stanu faktycznego. Z ustaleń sądu wynika również, iż oskarżony podjął działania mające skutkować spłatą długów. Sąd dokonał również oceny jego osobowości podkreślając, iż R. W. nie jest sprawcą wykazującym cechy głębokiej demoralizacji.

Powyższe okoliczności przemawiają w ocenie sądu odwoławczego za wymierzeniem wobec oskarżonego kar jednostkowych, jak i kary łącznej w zakwestionowanym wymiarze, a także za zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania. Tym samym podzielić należy stanowisko sądu I instancji, że zastosowany środek probacyjny jest wystarczający dla osiągnięcia wobec R. W. celów kary zarówno w zakresie prewencji ogólnej, jak i indywidualnej.

Na marginesie podkreślić należy, że orzeczenie w tym wypadku kary łącznej bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, spowodowałoby utrudnienie realizacji obowiązków wynikających z konieczności spłaty zaciągniętych przez oskarżonego zobowiązań, orzeczonych w toku postępowań przed sądami cywilnymi. Oskarżony przebywając w zakładzie karnym nie miałby bowiem możliwości uzyskiwania dochodów w takiej wysokości, jak wówczas gdyby przebywał na wolności.

Z kolei zarzuty apelacji dotyczące nieuwzględnienia przez sąd faktu działania R. W. na szkodę osoby z rodziny (kuzyna małżonki), czy też odmiennej oceny co do okresu czasu, w którym oskarżony dopuścił się czynów zabronionych,

jak i rzeczywistej woli oskarżonego w zakresie uregulowania ciążących na nim zobowiązań, należy potraktować w kategoriach polemiki czysto ocennej, prezentującej jedynie własny punkt widzenia w opozycji do stanowiska sądu.

Sąd meriti nie był również zobligowany do przeprowadzenia postępowania dowodowego, które dodatkowo potwierdziłoby poczytaną na korzyść oskarżonego okoliczność w postaci prowadzenia ustabilizowanego trybu życia zwłaszcza, że w świetle zebranych dowodów w toku postępowania przygotowawczego, podlegających ocenie sądu, okoliczność ta nie wywołała żadnych wątpliwości organu procesowego.

Wbrew zatem stanowisku skarżącego, wymiar kar orzeczonych wobec R. W., jak i fakt zastosowania środka probacyjnego jest adekwatny do stopnia winy oskarżonego, odzwierciedla stopień szkodliwości społecznej popełnionych przez niego czynów, jak również uwzględnia w wystarczającej mierze cele kary.

Wobec nieuwzględnienia zarzutu rażącej niewspółmierności kary, brak jest podstaw by dokonać uchylecia bądź korekty zakwestionowanego orzeczenia w sposób, w jaki domaga się tego skarżący, t.j. poprzez podwyższenie wymiaru kar jednostkowych i kary łącznej a także uchylenie zastosowanego środka probacyjnego.

W tym stanie rzeczy - mając na uwadze powyższe - Sąd Apelacyjny w pkt 1 orzeczenia utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W pkt 2 orzekł o kosztach sądowych w oparciu o treść art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. Nr 49, poz. 223 z 1983 r. z późn. zm.) oraz art. 636 § 1 kpk.